

Autor fenomenálnej série Nadácia

ISAAC ASIMOV

JA, ROBOT

KNIŽNÁ PREDLOHA FILMOVÉHO HITU
V HLAVNEJ ÚLOHE S WILLOM SMITHOM

Ljndeni

Ja, Robot

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Isaac Asimov
Ja, Robot – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

Ljndeni

JA, ROBOT

ISAAC ASIMOV

JA, ROBOT

Z angličtiny preložil Patrick Frank

Ljndeni

*Johnovi W. Campellovi,
krstnému otcovi všetkých robotou.*

OBSAH

ÚVOD	II
ROBBIE	I7
KOLOTOČ	42
ROZUM	66
NAJPRV ZABIŤ VLKA	90
KLAMÁR!	II6
STRATENÝ ROBOT	I40
ÚNIK	I75
DÔKAZ	204
ODVRÁTITELNÝ KONFLIKT	235

ÚVOD

Pozrel som sa do poznámok. Nepáčili sa mi. V spoločnosti U. S. Robots som strávil tri dni, rovnaký výsledok by mi však po troch dňoch priniesla hoci aj Terestrická encyklopédia.

Susan Calvinová sa narodila v roku 1982, takže teraz má sedemdesiatpäť. To všetci vedia. Je celkom príhodné, že aj spoločnosť U. S. Robots & Mechanical Men, Inc., má rovnaký vek, pretože Lawrence Robertson založil tohto medzinárodného giganta v roku jej narodenia. Nuž, aj to všetci vedia.

Ako dvadsaťročná sa zúčastnila na psychomatematickom seminári, na ktorom doktor Alfred Lanning z U. S. Robots predviedol prvého mobilného robota so schopnosťou reči. Bol to veľký, nemotorný a neforemný robot, ktorý páchol po strojovom oleji a mal pracovať v pripravovaných baniach na Merkúre. Vedel však hovoriť a jeho reč dávala zmysel.

Susan na seminári nič nevravela. Nezapojila sa ani do hektickej diskusie, ktorá sa rozpútala po jeho skončení. Vyzerala ako chladné dievča, prosté a nezaujímavé, ktoré sa chráni pred svetom meravým výrazom a úmyselným zatajovaním svojho intelektu. Ako to však celé sledovala a počúvala, rodilo sa jej ohromné nadšenie.

V roku 2004 získala bakalársky titul na Kolumbijskej univerzite a nastúpila na magisterské štúdium kybernetiky.

Všetko, čo sa v druhej polovici 20. storočia dosiahlo na poli „výpočtových strojov“, od základu rozhádzal Robertsonov objav pozitronických mozgových trás. Kilometre spí-

načov a fotobuniek nahradila špongiovitá hmota z platinu-irídia veľká asi ako ľudský mozog.

Susan sa naučila vypočítavať parametre pre stanovenie rôznych premenných v „pozitronickom mozgu“ a teoreticky konštruovať takéto „mozgy“ tak, aby sa dali s veľkou presnosťou predpovedať ich reakcie na podnety.

V roku 2008 získala doktorát a nastúpila do U. S. Robots ako „robopsychologička“. Stala sa z nej prvá a možno aj najväčšia špecialistka nového vedného odboru. V tom čase bol Lawrence Robertson stále prezidentom korporácie a Alfred Lanning jej riaditeľom pre vedu a výskum.

Celých päťdesiat rokov sledovala, ako sa vývoj ľudstva mení – a dramaticky naberať na obrátkach.

Teraz odchádzala do dôchodku, pokiaľ je niečo také v jej prípade vôbec možné. Aspoň teda dovolila, aby na dverách jej pracovne visela cedulka s menom niekoho iného.

No a to bolo v podstate všetko, čo som tam za tri dni nazbieral. Mal som dlhý zoznam jej publikovaných prác, patentov v jej mene, chronologických detailov jej povýšení – skrátka jej pracovný život do najmenších podrobností.

To mi však nestačilo.

Potreboval som viac. Ak som o tom mal písať veľký materiál pre Interplanetary Press, musel som zohnať oveľa viac.

Aj som jej to povedal.

„Pani doktorka,“ začal som tak bombasticky, ako sa len dalo, „pre verejnosť predstavujete stelesnenie U. S. Robots. Váš odchod znamená koniec celej jednej éry a...“

„Chcete tomu dodať ľudský rozmer?“ Neusmievala sa. Myslím, že tá žena sa neusmievala nikdy. Pohľad mala prenikavý, nie však zlostný. Cítil som, ako si ma premeriava, a zdalo sa mi, že som pred ňou celkom priesvitný. Že jej nikto nič nezatají.

Preto som odvetil: „Áno.“

„Ľudský rozmer článku o robotoch? To si protirečí.“

„Nie, pani doktorka. Má to byť o vás.“

„Nuž, aj mne už hovorili, že som ako robot. Určite ste počuli, že nie som celkom ľudská.“

Bola to pravda, nemalo však význam vravieť jej to.

Vstala zo stoličky. Nebola vysoká a vyzerala dosť krehko. Šiel som za ňou k oknu a pozrel som sa von.

Kancelárie a fabriky U. S. Robots boli ako malé mesto, poctivo naplánované a rovnomerne rozmiestnené. Rozprestieralo sa pod nami ako na leteckej snímke.

„Keď som sem nastúpila,“ prezradila mi, „mala som miniatúrny kamrlík v budove na mieste, kde je dnes požiarňa zbrojnica.“ Ukázala na ňu. „Zbúrali ju ešte pred vaším narodením. Delila som sa o pracovisko s tromi ďalšími ľuďmi. Pre seba som mala len pol jedného stola. Všetkých robotov sme vyrábali v jednej hale. Zvládali sme troch za týždeň. No a teraz? Len sa na nás pozrite.“

„Päťdesiat rokov je dosť dlhý čas,“ nadhodil som.

„Nie, ak sa na ne pozeráte ako na minulosť,“ vyhlásila.

„V takom prípade skôr uvažujete, kam sa všetky tak rýchlo podeli.“

Vrátila sa k stolu a sadla si zaň. Ani nepotrebovala špeciálny výraz, aby pôsobila smutným dojmom.

„Koľko máte rokov?“ vyzvedala.

„Tridsaťdva,“ povedal som jej.

„Tak to si nepamätáte svet bez robotov. Boli časy, keď človek čelil vesmíru sám, bez jediného priateľa. Dnes má stvorenia, ktoré mu pomáhajú. Sú silnejšie ako on, aj vernejšie a absolútne oddané len a len jemu. Ľudstvo už nie je samo. Premýšľali ste o tom niekedy?“

„Bohužiaľ, asi nie. Smiem vás citovať?“

„Pravdaže. Pre vás je robot ako robot. Prevody a kov, elektrina a pozitrony. Mysel' a železo. Vyrobil ho človek! Ak treba, tak ho človek aj zničí. Nepracovali ste však s nimi, takže ich nepoznáte. Sú jednoznačne lepší ako my.“

Snažil som sa ju jemne dostať tam, kam som potreboval. „Radi by sme počuli niečo o vašich názoroch a skúsenostiach. Interplanetary Press má dosah na celú slnečnú sústavu. Počet vašich čitateľov môže teoreticky dosiahnuť aj tri miliardy, pani doktorka. Mali by vedieť, čo im môžete povedať o robotoch.“

Pokojne som si to mohol odpustiť. V skutočnosti ma už vôbec nepočúvala, aj sama išla správnym smerom.

„To mohli vedieť od samého začiatku. Vtedy sme ešte predávali roboty pre použitie na Zemi. Dialo sa to už aj pred mojím nástupom do firmy. Samozrejme, v tom čase ešte roboty nevedeli rozprávať. Neskôr pôsobili ľudskejšie a začal sa proti nim formovať široký odpor. Odbory boli proti robotom, čo berú ľuďom prácu, a rôzni veriaci sa im bránili na základe náboženského presvedčenia. Celé to bolo trápne a v podstate zbytočné, no robilo sa to.“

Slovo po slove som to zaznamenával na malom rekordéri. Snažil som sa, aby ma neprezradili pohyby prstov. S trochou praxe sa to dá aj bez toho, aby ste ten nenápadný prístrojček vybrali z vrečka.

„Vezmite si napríklad Robbieho,“ pokračovala. „Sama som ho nikdy nestretla. Rozmontovali ho pred mojím nástupom, lebo bol zúfalo zastaraný. Stretla som však v múzeu to dievčatko...“

Odmlčala sa, ja som nič nevravel. Nechal som ju, nech so zahmleným pohľadom spomína na dávnu minulosť. Musela sa do nej vrátiť poriadne hlboko.

ÚVOD

„Neskôr som o tom počula. A keď nám nadávali do bezbožníkov a démonistov, vždy som si spomenula práve naň. Robbie bol nevokálny robot. Nevedel rozprávať. Vyrobili ho v roku 1996 a vtedy ho aj predali. Bolo to v časech pred extrémnou špecializáciou, takže ho predali ako pestúnku...“

„Ako čo?“

„Ako pestúnku.“

ROBBIE

„Deväťdesiatosem... deväťdesiatdeväť... Sto!“ Gloria si zložila buclatú ručičku pred oči a chvíľu tam len nehybne stála, ohľadala nos a žmúrila oči do ostrého slnka. Snažila sa vidieť pokiaľ možno na všetky strany naraz. Opatrne spravila prvé kroky od stromu, pri ktorom odpočítavala.

Naťahovala krk a snažila sa zhodnotiť možnosti hustého kríka napravo. Aj k nemu zašla, aby lepšie videla do jeho temných zákutí. Hlboké ticho narúšal iba bzukot hmyzu a občas aj štebot vtákov, čo sa odvážia vyjsť na poludňajšie slnko.

Gloria našpúlila pery. „Stavím sa, že šiel dnu, aj keď som miliónkrát hovorila, že to nie je fér.“

Pevne stisla drobné pery, prísne zvrátila detské čelo a rázne vykročila k dvojpodlažnej budove na konci prístupovej cesty.

Príliš neskoro kdesi za sebou zaregistrovala šuchot nasledovaný nezameniteľným dupotom Robbieho kovových nôh. Zvrtla sa práve včas, aby videla, ako sa jej víťazný protihráč vynára z úkrytu a naplno uteká k stromu.

Nešťastne zvriekla: „Čakaj, Robbie! To nie je fér, Robbie! Sľúbil si, že nebudeš utekať, kým ťa nenájdem!“ Jej krátke detské nôžky nemali šancu proti jeho ozrutným krokom. Keď však bol len nejaké tri metre od cieľa, odrazu spomalil a už sa len bezmocne vliekol. Gloria siahla na dno síl, celá zadychčaná ho obehla a pricapila dlane na drsnú kôru stromu.

Rozradostene sa obrátila naspäť k Robbiemu a s nevďakom najhrubšieho zrna odmenila jeho obetavosť krutým posmechom jeho bežeckých schopností.

„Rob-bie ne-vie bé-hať! Rob-bie ne-vie bé-hať!“ kričala tak silno, ako sa dá, keď máte hlas osemročného dieťaťa. „Po-ra-zím ho vždy-cky! Po-ra-zím ho vždy-cky!“ deklamovala v pravidelnom rytme.

Samozrejme, Robbie na to nič nevravel – aspoň nie slovami. Miesto toho naznačil, že uteká, a pomaly sa od nej vzdáľoval, až kým sa za ním nerozbehla. Hneď nato sa už rútila naplno, no stále sa jej nedarilo chytiť ho. Na poslednú chvíľu sa jej vždy uhol, takže nechtiac robila jeden okruh za druhým a len za ním bezmocne vystierala ruky.

„Robbie!“ pišťala. „Stoj už!“ Smiala sa, no len ticho, lebo na hlasný smiech nemala v pľúcach dosť vzduchu.

Nakoniec sa prudko zvrtoľ, zastal a chytil ju. Zakrútil sa s ňou, až na moment celkom stratila pôdu pod nohami. Miesto nej mala modrú oblohu, ku ktorej zhora klesali vrcholce stromov. Keď ju Robbie opäť položil na trávnik, oprela sa mu o nohu a pevne mu stisla kovový prst.

Po chvíli chytila dych, celkom márne sa pokúsila napraviť si vlasy, ako to vídala u mamy, a vykrúcala sa, či nemá niekde vzadu natrhnuté šaty.

Potom plesla Robbieho po kovovom trupe. „Zlý si! Vybijem ťa!“

Robbie sa schúlil a zakryl si rukami tvár, takže radšej dodala: „Neboj sa, Robbie. Nebudem ťa biť. Ale teraz sa aj tak skrývam ja, lebo máš dlhšie nohy a sľúbil si, že nebudeš utekať, kým ťa nenájdem.“

Robbie prikývol. Jeho hlava mala tvar hranola so zaoblenými hranami, pripevneného krátkym pružným krkom k väčšiemu hranolu jeho trupu. Poslušne sa obrátil k stromu, červené oči mu zaclonila tenká kovová fólia a odkiaľsi z trupu sa ozvalo hlasné tikanie.

„Nepozeraj sa! A nieže preskočíš niektoré číslo!“ varovala ho Gloria a bežala sa schovať.

Sekundy tikali so železnou pravidelnosťou a po stej sa viečka odsunuli, červené oči rozžiarili a Robbie sa pustil do hľadania. Na moment zaostril na kúsok farebného plátna, čo vytrčal spoza jedného z balvanov. Urobil pár krokov tým smerom a dospel k presvedčeniu, že za ním čupí Gloria.

Stále sa držal medzi stromom a jej úkrytom a pomaly sa k nemu blížil. Keď ju už videl celkom jasne a Gloria si nemohla ani namýšľať, že ju nevidí, vystrel k nej ruku a druhou si plesol po nohe, až to hlasno zazvonilo. Gloria namrzene vyliezla spoza balvana.

„Ty si sa pozeral!“ obvinila ho úplne nespravodlivo. „Okrem toho, schovka ma už nebaví. Chcem sa povoziť.“

Robbieho sa však dotklo jej nespravodlivé obvinenie, a tak sa len opatrne posadil a zanovito pokrútil hlavou.

Gloria okamžite zmenila tón. „No tak, Robbie!“ prosícala. „Nemyslela som to naozaj. Povož ma!“

Nedal sa len tak obmäkčiť. Tvrdohlavo hľadel kamsi nahor a ešte tvrdohlavejšie krútil hlavou.

„Prosím, Robbie! Povož ma aspoň troška!“ Objala ho ružovými ramenami okolo krku a pevne sa k nemu privinula. Potom zmenila názor a zase sa odtiahla. „Ak nie, budem plakať,“ varovala ho a hneď aj bolestne skrivila tvár.

Robbie mal dosť tvrdé srdce, aby aj túto desivú možnosť jednoducho zanedbal, a aj tretí raz iba pokrútil hlavou. Gloria sa rozhodla, že musí vytiahnuť najsilnejší tromf.

„Ak ma nepovoziš,“ varovala ho oduševnene, „už ti nepoviem ani jednu rozprávku. Presne tak! Ani jednu...“

Okamžite sa vzdal. Kým stihla dopovedať svoje ultimátum, už prikyvoval tak rázne, až mu z toho bzučalo v krku.

Opatrne zdvihol dievčatko zo zeme a vyložil si ho na široké, ploché plecica.

Slzy, ktorými mu hrozila, sa okamžite vyparili, a miesto nich len pišťala od nadšenia. Cievky s vysokým odporom zabezpečovali, že jeho kovový povrch je vždy zahriaty na príjemných dvadsať stupňov, a Gloriu fascinoval aj zvuk, ktorý vydáva jeho hruď, keď po nej bubnuje päťami.

„Si vzdušný klzák, Robbie. Si veľký strieborný klzák. Roztiahni ruky. Musíš, Robbie! Inak by si nebol klzák!“

Jej logika sa nedala vyvrátiť. Robbieho ruky boli krídla, čo zachytávajú vzdušné prúdy, a telo zase strieborný vetroň.

Vykrútila mu hlavu a naklonila sa doprava. Robbie prudko odbočil. Pridala svojmu „klzáku“ motor, čo robí *brm-brm*, a po ňom aj zbrane, ktoré strieľajú *piť, pať* a *puf*. Prenasledovali ich piráti, takže sa museli ozvať palubné zbrane. Piráti padali ako muchy.

„Dostala som ďalšieho! A ďalších dvoch!“ volala.

Potom veliteľským tónom: „Rýchlejšie, chlapi! Dochádza nám strelivo!“ S neochvejnou odvahou mierila za svoj chrbát a z Robbieho bola vesmírna loď s tupou špičkou, čo naplno zrýchľuje v nekonečnej prázdnote vesmíru.

Utekal krížom cez pole k vysokej tráve na druhej strane, kde zastal tak prudko, až jeho rozpálená jazdkyňa hlasno zapíšťala. Jemne ju zložil do mäkkého zeleného koberca.

Gloria lapala po dychu, fučala a občas, keď sa jej podarilo viac nadýchnuť, vykrikovala: „To bolo SUPER!“

Robbie počkal, kým celkom nechytí dych, a potom ju jemne poťahal za jednu z kaderí.

„Niečo chceš?“ vyzvedala Gloria s očami vyvalenými v neumelom úžase, ktorý nemal šancu oblafnúť jej „pestúnku“. Robbie potiahol trocha silnejšie.

„Jasné, jasné. Viem. Chceš rozprávku.“

Bleskovo prikývol.

„Ktorú?“

Vo vzduchu vykreslil prstom polkruh a uzavrel ho dlhšou rovnou čiarou.

Dievčatko namietlo: „Zase? Popolušku som ti hovorila miliónkrát! Nelezie ti už na nervy? Veď je pre malé deti!“

Zase len polkruh a dlhšia zvislá čiara.

„No dobre.“ Gloria sa vzpriamila, prebehla si v duchu detaily rozprávky (a vlastných obmien, ktorých mala v zásobe hneď niekoľko) a začala:

„Pripravený? Tak počúvaj: Kde bolo, tam bolo, bolo raz nádherné dievčatko menom Ella. Malo hnusnú zlú macochu a dve škaredé, odporné a zlé nevlastné sestry...“

Dospela k vrcholnej scéne svojho rozprávania – k odbíjaniu polnoci, keď sa všetko mení naspäť na pôvodnú mizériu – a Robbie ju napäto počúval s očami rozpalenými dočervena, keď ich zrazu niečo vyrušilo.

„Gloria!“

Bol to vysoký, podráždený hlas ženy, ktorá určite nevolala raz, ale musela pokrikovať už nejaký čas. Bolo v ňom cítiť nervózny podtón chvíle, keď sa rodičovská podráždenosť mení na obavy.

„Volá ma mama,“ vyhlásila Gloria nie veľmi nadšene. „Asi by si ma mal odniesť naspäť domov, Robbie.“

Robbie ju poslúchol s rýchlou, ktorá prezrádzala, že aj on chápe, ako pohotovo a bez váhania treba reagovať na príkazy pani Westonovej. Gloriiin otec bol cez deň doma len veľmi zriedka – najčastejšie v nedeľu, tak ako dnes –, a keď sa tam ukázal, správal sa vlúdne a chápavo. Jej matka však pre Robbieho predstavovala zdroj večnej neistoty a vždy musel bojovať s nutkaním niekam sa pred ňou schovať.

Pani Westonová ich zazrela, hneď ako sa zdvihli z vysokej trávy, čo ich maskovala. Zvrtla sa a šla naspäť do domu, aby na nich počkala vnútri.

„Idem si hrdlo vykričať, Gloria!“ oborila sa na malú, len čo prišla dnu. „Kde trčíš?“

„Bola som s Robbiem,“ hlesla Gloria. „Rozprávala som mu Popolušku a zabudla som, že treba ísť na obed.“

„Škoda, že na to zabudol aj on,“ vyhlásila mama. Potom, akoby si až teraz uvedomila, že je v dome aj robot, sa zlostne zvrtla a škaredo naňho zagánila. „Môžeš ísť, Robbie. Už ťa nepotrebujeme.“ Nakoniec zlostne dodala: „A nevracaj sa, kým ťa nezavolám.“

Robbie sa obrátil na odchod, potom však zaváhal, lebo Gloria na jeho obranu zavolala: „Mami, počkaj! Musíš ho tu nechať! Ešte som mu nedorozprávala Popolušku. Sľúbila som mu ju a ešte som neskončila.“

„Gloria!“

„Fakt, mami. Bude tak tíško, že aj zabudneš, že je s nami. Môžeme ho posadiť do kúta. Nepovie ani pol slova... Teda, ani nič nespraví. Nemám pravdu, Robbie?“

Robbie na jej otázku prikývol masívnou kovovou hlavou.

„Ak ihneď neprestaneš, Gloria, neuvidíš ho celý týždeň!“

Dievča sklopilo zrak. „Ako chceš... Ale Popoluška je jeho obľúbená a ja som ju nedokončila... A jemu sa tak páči...“

Robot sklúčene odišiel a Gloria potlačila vzlyk.

George Weston sa cítil dobre. Mal vo zvyku cítiť sa v nedeľu popoludní len a len dobre. V bruchu ho hrial poriadny nedeľný obed, vyvaľoval sa na jemnom, pohodlnom, napoly rozpadnutom gauči s nedeľným vydaním *Times*, nohami v papučkách a s rozopnutou košelou – ako inak sa môže cítiť človek v takejto situácii? Iba dobre.

Preto ho ani trocha nepotešilo, keď naňho zavolala manželka. Po desiatich rokoch manželstva bol stále dosť bláznivý, aby ju ešte miloval, a bol celkom jednoznačne rád, že ju vidí. Nedelňajšie popoludnia však znamenali posvätný čas, keď ho všetci majú nechať dve či tri hodiny v príjemnom osamení. Preto len zanovito uprel zrak na najnovšie správy o Lefebrovej a Yoshitovej expedícii na Mars (keďže miesto Zeme vyrážala z mesačnej základne, mohla by na rozdiel od prechádzajúcich uspieť) a predstieral, že je tam sám.

Pani Wessonová trpezlivo počkala dve minúty, potom ďalšie dve a nakoniec predsa len narušila posvätné ticho.

„George!“

„Hm?“

„Hovorím s tebou, George! Odložíš už konečne tie hlúpe noviny a pozrieš sa na mňa?“

Noviny so šuchotom klesli a Weston sa otrávene pozrel na manželku. „Čo je, drahá?“

„Ty dobre vieš, čo je, George. Ide o Gloriu a ten hrozný stroj!“

„O aký hrozný stroj?“

„Netvár sa, že nechápeš! O toho robota, ktorému malá hovorí Robbie. Ani na sekundu ju nenechá samu.“

„A prečo by mal? To nie je jeho úloha. No a celkom určite to nie je žiadny hrozný stroj. Je to najlepší robot, aký sa dá kúpiť. Minuli sme zaňho viac, ako zarobím za pol roka. Ale stojí za to – je nepomerne bystrejší ako polovica našich úradníkov.“

Opäť siahol po novinách, manželka ho však predbehla. Uchmatla mu ich spod ruky.

„Počúvaj ma, George! Nezverím naše dieťa nejakému stroju – a je mi jedno, aký je bystrý. Nemá dušu a nik nevie, čo si myslí. Dieťa by skrátka nemala strážiť kopa plechu.“

Weston sa zamračil. „A na to si kedy prišla? Už je s Gloriou dva roky a nezdá sa mi, že by som ťa kvôli tomu videl bohvieako ustaranú.“

„Spočiatku to bolo iné. Bol nový, poriadne mi uľahčil život a... a bolo v móde mať doma robota. Dnes... Neviem. Susedia...“

„Čo s tým majú susedia? Pozri sa, robotovi sa dá veriť nepomerne viac ako živej opatrovatelke. Robbieho vyrobili špeciálne a výlučne nato, aby strážil malé deti. Celá jeho ‚mentalita‘ stojí na tomto účele. Robbie jednoducho musí byť verný a láskavý. Je to stroj a takého ho vyrobili. To sa o ľuďoch povedať nedá.“

„Ale niečo by sa mohlo pokaziť. Niečo... Niečo...“ Pani Westonová nemala práve najlepšiu predstavu, ako to asi vyzerá vnútri robota. „Mohla by sa v ňom uvoľniť nejaká drobná súčiastka, ktorá spôsobí, že sa načisto zblázni a... A...“ Logický záver tej myšlienky nemohla ani vysloviť.

„Nezmysel,“ oponoval jej manžel, aj keď ho mimovoľne striaslo. „To je skrátka hlúposť. Keď sme Robbieho kupovali, dopodrobna sme preberali prvý zákon robotiky. Sama vieš, že pre robota je nemožné ublížiť človeku. Predtým, ako by mohol porušiť prvý zákon, by sa včas sám úplne vyradil z prevádzky. Je to matematicky dokázané. Okrem toho k nám dvakrát ročne chodí špecialista z U. S. Robots na celkovú údržbu nášho robotického pomocníka. Šanca, že sa odrazu zblázni, je nižšia, ako že sa medzičasom zbláznim ja alebo ty. Oveľa nižšia. Okrem toho, ako by si ho chcela Glorii zobrať?“

Znova sa márne načiahol za novinami. Manželka to už nevydržala a zlostne ich hodila do druhej izby.

„A dosť, George! Nechce sa hrať s nikým iným. Mohla by sa skamarátiť s kopou detí, ale ona nie! Ani sa k nim nepri-

blíži, ak ju tam nepritiahnem nasilu. Takto predsa nemôže vyrastať malé dievčatko! Chceš, aby bola normálna, nie? Chceš, aby sa stala plnohodnotnou súčasťou našej spoločnosti.“

„Lakáš sa vlastného tieňa, Grace. Predstav si ho ako psa. Videl som stovky detí, ktoré by dali prednosť svojmu psovi aj pred vlastným otcom.“

„So psom je to iné, George. Toho hrozného stroja sa jednoducho musíme zbaviť. Mohol by si ho predať, kde si ho kúpil. Pýtala som sa. Majú program spätného odkúpenia svojich strojov.“

„Takže si sa už aj pýtala? Pozri sa, Grace, neunáhlime sa, dobre? Toho robota si necháme, kým Gloria nepodrastie. Už o tom nechcem viac počuť.“ Sťažka sa zdvihol a namrzene odišiel.

O dva dni neskôr ho pani Westonová čakala už vo dverách. „Toto si musíš vypočuť, George. V dedine je zlá atmosféra.“

„Prečo?“ spýtal sa jej. Pritom však vošiel do kúpeľne a prípadnú odpoveď prehlušil šplachotom vody.

Pani Westonová počkala, kým voda stíchne, a povedala: „Pre Robbieho.“

Vyšiel s uterákom v ruke a tvárou červenou od zlosti. „O čom to hovoríš?“

„Stále sa to len stupňuje a stupňuje. Snažila som sa pred tým privierať oči, ale už nebudem. Väčšina ľudí z dediny vraví, že Robbie je skrátka nebezpečný. Deti sa po zotmení nesmú približovať k nášmu domu.“

„Naše dieťa je s ním v jednom kuse.“

„Ale ľudia sa k takýmto veciam nestavajú racionálne.“

„Tak nech si hoci aj trhnú nohou.“

„Rečami ten problém nevyriešiš. Ja tam musím chodiť – ak pre nič iné, tak na nákupy. Musím sa s nimi stretávať deň

čo deň. V meste je to s robotmi ešte horšie. New York práve vydal vyhlášku, podľa ktorej sa nesmú po zotmení pohybovať po uliciach.“

„Dobre, ale to nám nijako nebráni nechať si ho doma. Pozri sa, Grace, toto je zase len jedna z tých tvojich kampaní. Poznám ťa, vieš? Odpoveď je stále nie. Robbieho sa nezbavíme.“

Svoju ženu však miloval, a čo je horšie, ona to vedela. Koniec koncov, George Wesson bol len muž, chudáčik. Jeho manželka proti nemu použila každý z trikov, ktorých sa nemotornejšie a prudérnejšie pohlavie naučilo celkom oprávnené desiť.

Počas nasledujúceho týždňa desaťkrát zvolal: „Robbie ostane a to je definitívne!“ Zakaždým to však bolo o niečo slabšie a sprevádzal to čoraz hlbší vzdych.

Až nakoniec prišiel deň, keď sa previnilo vybral za dcérou a navrhol jej „nádherný“ vizivox dolu v dedine.

Gloria nadšene zatlieskala. „Môžem zobrať aj Robbieho?“

„Nie, zlatko,“ odvetil a až mimovoľne vystrúhal grimasu nad vlastným hlasom. „Na vizivoxoch nie sú roboty dovolené. Porozprávaš mu o tom, keď sa vrátíme domov.“ Posledné slová sa mu zasekávali v hrdle. Radšej sa od nej odvrátil.

Gloria sa vrátila plná nadšenia, lebo tento vizivox sa skutočne vydaril.

Počkala, kým otec zaparkuje prúdové auto do podzemnej garáže, a vyhlásila: „Len počkaj, ako to poviem Robbie-mu, ocko! Hrozne by sa mu to páčilo. Najmä to, ako Francis Fran tak ticho, tichučko cúval, až narazil rovno do leopardieho muža a musel ujsť.“ Šťastne sa rozosmiala. „Ocko, naozaj sú na Mesiaci leopardí ľudia?“

„Asi nie,“ odvetil Weston neprítomne. „Bude to len zábavný výmysel.“ Už to nemohol ďalej naťahovať, lebo auto mal bezpečne zaparkované. Musel sa tomu postaviť zoči-voči.

Gloria sa rozbehla po trávniku k domu. „Robbie! Robbie!“

Odrazu prudko zastala, lebo pred sebou uvidela nádhernú kóliu. Sedela na verande pred dvermi, pozerala sa na dievča vážnymi očami a nadšene vrtela chvostom.

„Aký krásny psík!“ Vybehla po schodoch, opatrne k nemu pristúpila a pohľadila ho. „Pre mňa, ocko?“

Medzičasom za nimi vyšla aj mama. „Áno, Gloria, pre teba. Nie je nádherný? Jemný, huňatý... Veľmi kamarátsky. Miluje dievčatá.“

„Vie sa aj hrať?“

„Samozrejme. Ovláda kopu zábavných kúskov. Chceš nejaké vidieť?“

„Hneď, ale najprv zavolám Robbieho. Chcem, aby ho videl aj on. Robbie!“ Zarazila sa, zneistela a na tvári sa jej objavil zamračený výraz. „Určite sa schoval vo svojej izbe, lebo sa hnevá, že som ho nevzala na vizivox. Musíš mu to vysvetliť ty, ocko. Mne neuverí, ale vie, že keď to vravíš ty, je to pravda.“

Weston pevnejšie stisol pery. Pozrel sa na manželku, nedokázal však zachytiť jej pohľad.

Gloria sa rázne zvrtila a utekala dolu do suterénu. Pritom stále kričala: „Robbie! Poď sa pozrieť, čo mi naši priniesli! Máme psa, Robbie!“

O chvíľu sa vrátila celá vyplašená. „Mami, Robbie nie je vo svojej izbe. Kde je?“ Odpovede sa nedočkala. George Weston zakašlal a odrazu ho zo všetkého najviac zaujímal akýsi mrak na oblohe. Glorii sa triasol hlas. Bolo vidieť, že má slzy na krajíčku. „Kde je Robbie, mami?“

Pani Westonová si sadla a pritiahla dcéru k sebe. „Netráp sa tým, Gloria. Myslím, že Robbie odišiel.“

„Odišiel? Kam? Kam odišiel, mami?“

„Nikto nevie, zlatko. Jednoducho sa zdvihol a odkráčal. Hľadali sme ho všade možné, ale nikde sme ho nenašli.“